DAVLAT SEKTORIDA SUN'IY INTELLEKTNING O'RNI

Shermamatov Shaxzod Shokir o'g'li,
Raqamli texnologiyalar vazirligi,
Qashqadaryo viloyat hududiy shu'basi
Email: sh.shermamatov@digital.uz
Telefon raqam (+99891)472-64-34

Annotatsiya: **Ushbu tezisda O'zbekiston davlat sektorida sun'iy intellektni (SI) joriy etishning huquqiy asoslari, amalga oshirilgan loyihalar va 2030 yilgacha belgilangan maqsadlar rasmiy hujjatlar va xalqaro indekslar asosida tahlil qilinadi. O'zbekiston Prezidentining 2024-yil 14-oktyabrdagi PQ-358-sonli Qarori bilan tasdiqlangan «Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030 yilgacha rivojlantirish strategiyasi» Markaziy Osiyo miqyosida eng keng qamrovli davlat SI siyosatlaridan biri sifatida e'tirof etilgan. Ushbu strategiyani amalga oshirish davlat xizmatlarining sifati va iqtisodiy samaradorligini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qilishi kutilmoqda.**

Kalit so'zlar: **sun'iy intellekt, davlat sektori, e-government, SI strategiyasi 2030, my.gov.uz, raqamli transformatsiya, AI Readiness Index, katta ma'lumotlar (Big Data), davlat xizmatlari, AKT.**

Kirish:

Sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari davlat boshqaruvida yangi imkoniyatlar yaratmoqda: qarorlarni qabul qilish tezligi va sifatini oshirish, xizmatlarni shaxsiylashtirish va byudjet mablag'larini tejash. O'zbekistonda ham ushbu yo'nalishga davlat siyosati darajasida e'tibor qaratilmoqda. Prezident Shavkat Mirziyoyevning 2024-yil 14-oktyabrdagi PQ-358-sonli Qarori bilan «Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030 yilgacha rivojlantirish strategiyasi» qabul qilingan bo'lib, unga ko'ra infratuzilmani rivojlantirishga 50 million AQSh dollari ajratilgan va 1 million

mutaxassis tayyorlash maqsadi belgilangan (gov.uz, 2024).

Asosiy qism:

O'zbekistonda SI siyosatining huquqiy asoslari uch bosqichda shakllangan. Birinchi bosqich: 2021-yil 17-fevraldagi PP-4996-sonli Qaror — SI texnologiyalarini jadal joriy etish uchun shart-sharoitlar yaratish to'g'risida. Ikkinchi bosqich: 2021-yil 28-avgustdagi PQ-5234-sonli Qaror — SI texnologiyalaridan foydalanishning maxsus rejimini joriy etish. Uchinchi bosqich: 2024-yil 14-oktyabrdagi PQ-358-sonli Qaror — «SI texnologiyalarini 2030 yilgacha rivojlantirish strategiyasi»ni tasdiqlash (lex.uz, 2024).

Strategiyaning asosiy ustuvor yo'nalishlari: sog'liqni saqlash, ta'lim, qishloq xo'jaligi, moliya va bank sektori, energetika, soliq va bojxona ma'muriyati. 2024-yilga kelib ushbu sohalarda 20 dan ortiq SI loyihasi amalga oshirilgan, yana 70 ta loyiha korporativ va tarmoq darajasida ishlab chiqilgan (digital.gov.uz, 2025). my.gov.uz yagona portal xizmatlarining 10 foizini SI asosida taqdim etish maqsad qilib belgilangan (Uzbekistan.org.ua, 2024).

Xalqaro tan olinish: 2024-yilda O'zbekiston Oxford Insights «Hukumatning SI ga tayyorgarlik indeksi» (Government AI Readiness Index) bo'yicha 17 pog'ona ko'tarilib, Markaziy Osiyoda birinchi o'ringa chiqdi (OECD.AI, 2025; president.uz, 2025). Bundan tashqari, global startap ekotizimlari reytingida ham 12 pog'ona ko'tarildi.

Infratuzilma: Toshkentda Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt ilmiy-tadqiqot instituti tashkil etildi. 15 ta oliy ta'lim muassasasida SI laboratoriyalari yaratish rejalashtirilgan. Strategiya doirasida 2025-yil 1-sentabrgacha «Katta ma'lumotlar» (Big Data) ma'lumotlar bazasini ishga tushirish va 2026-yil 1-maygacha SI loyihalarini qo'llab-quvvatlash uchun hisoblash quvvatlarini ishga tushirish belgilangan (lex.uz, 2024).

Qiyosiy ko'rsatkich: so'nggi 5 yilda internet tezligi 7 barobar, mobil internet tezligi 4,5 barobar oshdi. IT Park rezidentlari soni 2800 dan oshib, xorijiy kompaniyalar soni 752 taga yetdi. IT sektori eksporti 5 yilda 170 million dollardan deyarli 1 milliard dollarga ko'tarildi (president.uz, 2025). Bu raqamlar SI texnologiyalarini joriy etish uchun qulay iqtisodiy muhit shakllanayotganini ko'rsatadi.

Xulosa:

O'zbekistonda davlat sektorida SI ni joriy etish uchun huquqiy, moliyaviy va institutsional asos yaratilgan: uchta prezident farmoni, 50 mln dollarlik infratuzilma investitsiyasi, ilmiy-tadqiqot instituti va AI Readiness bo'yicha Markaziy Osiyoda 1-o'rin. Keyingi bosqichning asosiy vazifasi — ishlab chiqilgan 70 ta loyihani tarmoqlar bo'yicha joriy etish, 1 million SI mutaxassisini tayyorlash va my.gov.uz xizmatlarining 10 foizini SI ga o'tkazishdir. Ushbu maqsadlar o'z vaqtida bajarilsa, davlat xizmatlarining samaradorligi sezilarli darajada oshadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktyabrdagi PQ-358-sonli Qarori «Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilgacha rivojlantirish strategiyasi to'g'risida». URL: https://lex.uz/docs/7159258

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 17-fevraldagi PP-4996-sonli Qarori «SI texnologiyalarini jadal joriy etish uchun shart-sharoitlar yaratish to'g'risida». URL: https://lex.uz

3. OECD.AI. The Strategy for the Development of AI Technologies until 2030 — Uzbekistan. URL: https://oecd.ai/en/dashboards/policy-initiatives/the-strategy-for-the-development-of-artificial-intelligence-technologies-until-2030

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy sayti. Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt sohasidagi rejalar taqdimoti, 2025. URL: https://president.uz/en/lists/view/8280

5. O'zbekiston Raqamli texnologiyalar vazirligi. Sun'iy intellekt yo'nalishi. URL: https://www.digital.gov.uz/en/activity_page/sun-iy-intellekt

6. Digital Uzbekistan 2030 — OECD.AI strategiyasi sharhi. URL: https://oecd.ai/en/dashboards/policy-initiatives/digital-uzbekistan-2030-3968